

NUMMER 2
19e jaargang

JUNI 2004 ➤ CLOSE ACT EINDSPEKTAKEL LUSTRUM OP DE GROTE
MARKT ➤ EUROPA EN AMERIKA: ZELFDE WORTELS, ANDERE MORAAAL
➤ LANGLOPEND ONDERZOEK NAAR WELZIJN KINDEREN ➤ SPORT-
ECONOMIE: GEDEGEN, MAAR OOK SEXY

Magazine
voor alumni
en relaties

Broerstraat 5

Rijksuniversiteit Groningen

RUG

Comenius

Executive leergangen over visie en leiderschap

In samenwerking met de topuniversiteiten van Harvard, Yale, Berkeley, Leuven, Parijs, Heidelberg, Bologna, Cambridge, Praag en Groningen

Nationale Comenius Leergang

Executive programma over visie en leiderschap met een keur aan inzichten uit de klassieke wetenschapsgebieden: wijsbegeerte en religie, recht, sociale, medische en natuurwetenschappen, letteren en economie. Niet 'koude' academische kennis staat centraal, maar kennis die verrijkt is met de persoonlijke visie en levenservaring van vooraanstaande docenten. De leergang is een investering in de veelzijdigheid van de deelnemers.

Tijdsduur: 14 dagen gespreid over 7 maanden
Start: donderdag 28 oktober 2004
Locatie: centraal in Nederland

"Comenius heeft mijn rugzak opnieuw geordend: dé waarheid zit er niet meer in. Wel verschillende waarheden naast elkaar die me helpen de omgeving beter te interpreteren."
Oud-deelnemer mr. Leo Witvliet, CEO Resources Connection

Europese Comenius Leergang

Internationaal executive programma waarin leiderschapsontwikkeling centraal staat. In samenwerking met de internationaal vermaarde universiteiten van Leuven, Parijs, Heidelberg, Bologna, Cambridge, Praag en Groningen worden vakoverstijgende inzichten uit zeven klassieke wetenschapsgebieden aangereikt. De leergang stimuleert het vermogen fundamentele veranderingen te herkennen en er op in te spelen.

Tijdsduur: 21 dagen gespreid over een jaar
Start: woensdag 17 november 2004
Locaties: Leuven, Parijs, Heidelberg, Bologna, Cambridge, Praag en Groningen

"Dit is een leergang in de ware academische traditie van vorming en verdieping van persoonlijke talenten."
Oud-deelnemer drs. Pim W. Mol, Managing Director/Member MeesPierson Management Board

American Comenius Course

Executive topprogramma over 'leiderschap en spirit' in samenwerking met docenten van de klassieke Amerikaanse universiteiten Harvard, Yale en Berkeley. Gedurende de eerste studieweek concentreren topdocenten van Harvard zich op 'the concept of power'. In Yale staat 'the concept of dignity' centraal. De tweede studieweek bestaat uit een tweedaagse treinreis met de befaamde California Zephyr van Chicago naar San Francisco en een driedaags verblijf aan de universiteit van California in Berkeley. 'Breaking new ground' en 'out of the box thinking' zijn hier de leidende thema's.

Tijdsduur: 2 modules van een week
Start: voorjaar 2005
Locaties: Cambridge (MA), New Haven (CT) en Berkeley (CA)

"Wat je nodig hebt voor groei en innovatie, zijn leiders die de regels willen doorbreken. Diversificatie en grensoverschrijdend denken en werken zijn nodig om innovatie en groei tot stand te brengen."
Durk Jager, voormalig CEO Procter and Gamble, Nederlander woonachtig in Cincinnati

Docenten

Onze Nederlandse docenten zijn o.a.:

mr. Max van der Stoel | em. prof. dr. Heleen Dupuis (Universiteit Leiden) | prof. dr. Vincent Icke (Universiteit Leiden/Universiteit van Amsterdam) | em. prof. dr. mr. Herman van Gunsteren (Universiteit Leiden) | prof. dr. John Rijsman (Universiteit van Tilburg) | prof. dr. Sander Bais (Universiteit van Amsterdam) | prof. dr. Peter Leeftang (Rijksuniversiteit Groningen)

Onze Europese docenten zijn o.a.:

prof. Johan Verstraeten (Leuven) | Kardinaal G. Danneels (Leuven) | prof. Jean-Robert Pitte (Parijs) | prof. Michel Wiewiorka (Parijs) | prof. Konrad Beyreuther (Heidelberg) | mr. Gherardo Colombo (Bologna) | prof. dr. Simon Conway Morris (Cambridge) | prof. John Barrow (Cambridge) | dr. David Bentley (Cambridge) | Olbram Zoubek (Praag)

Onze Amerikaanse docenten zijn o.a.:

prof. Howard Gardner (Harvard University) | prof. Jeffrey Garten (Yale University) | prof. Paul Kennedy (Yale University) | prof. Tom Campbell (Berkeley University) | Stephen M. Shortell Ph.D (Berkeley University)

Bel voor meer informatie drs. Sandra Roelen-Hendriks of drs. Chris Giebels

RuG

050 - 316 22 23

www.comeniusleergang.nl

Comenius

4

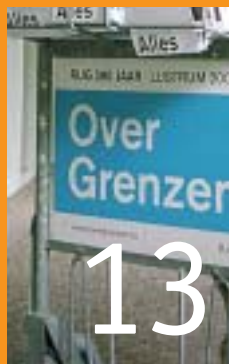
7

8

10

13

18

INHOUD

- 4
Dezelfde wortels, een andere moraal
Doeko Bosscher en Peter Volten over Europa en Amerika, die de laatste tijd ook politiek ver uit elkaar lijken te liggen
- 7
De Muzikale Zomer vind je alleen in het Noorden
Concerten op sfeervolle locaties in Nederland en Duitsland
- 8
Dromen van een grote stap voorwaarts
Gezondheidsonderzoek TRAILS volgt ruim tweeduizend kinderen vijftien jaar lang
- 10
Met dank aan de chemiestudenten
Dankbare hoogleraar betaalde het complete meubilair van de 'Hans Wijnbergzaal'
- 13
Spannend lustrum met Venus en Trijntje Oosterhuis
Organisatoren Elly Jonker en Hub Hermans blikken nog één keer vooruit op het komend lustrum
- 14
Programma lustrum alumnidagen
Een overzicht van de alumniactiviteiten van alle faculteiten
- 17
Alumnus
Gedicht van Jean Pierre Rawie
- 18
Sporteconomie: niet alleen gedegen maar ook sexy
Ruud Koning, Nederlands eerste hoogleraar sporteconomie, heeft over aandacht niet te klagen
- 22
De Groningse stempel
Age Offringa, directeur Friesland Bank
- 24
Life long learning
- 11
WKB
Column WKB Hofstee
- 20
Ain Wondre Stad
Geert Dales, burgemeester van Leeuwarden
- 26
Oraties en afscheidsredes
Hoogleraarportretten
- 28
Alumni Achteraf

REDACTIONEEL

'De sterkste stellingen komen van de bouwmarkt,' zegt psychogerontoloog Hanneke Schuurmans – met een knipoog – als ze op 2 juni 2004 haar doctorsgraad in de medische wetenschappen in Groningen behaalt. De RUG is een van de weinige universiteiten waar een promovendus, conform een oude traditie, verplicht is stellingen te poneren en te verdedigen. Het minimum is zes en het is de gewoonte dat er niet alleen wetenschappelijke, maar ook 'ludieke' bij zijn, mits ze verdedigd kunnen worden. Dat levert soms komische, soms wijze 'pareltjes van inzichten' op. Daarvan willen we de lezers van *Broerstraat 5* graag een indruk geven, vandaar dat onderaan elke oneven bladzijde een stelling vermeld staat. Tradities passen een moderne universiteit die precies 390 jaar bestaat en zich opmaakt voor de volgende vier eeuwen. Want dat is de RUG: klassiek, hedendaags én toekomstgericht. Veelzijdigheid is troef in het nummer dat voor u ligt. Ook is er uiteraard weer aandacht voor de universitaire lustrumviering die in juni in volle hevigheid losbarst. Zo draagt de RUG haar steentje bij aan wat een zomer lijkt te worden die bol staat van feestelijke evenementen, zoals het EK, de Muzikale Zomer, Noorderzon, de Olympische Spelen en veel meer... Wij wensen u een heugelijke zomer!

De redactie
alumni@bureau.rug.nl

Informatie over het lustrum:
www.grenzen.nu

Foto voorkant
Close Act verzorgt het eindspektakel van het lustrum

➤ FOTO GERARD WIJNANDS

Behalve op de wereldkaart lijken Europa en Amerika de laatste tijd ook qua politiek erg ver uit elkaar te liggen. De harde lijn van de regering Bush in Irak, de eenzijdige opstelling in het Midden Oosten en de oorlog tegen het terrorisme zaaien verdeeldheid. Of lijkt dit maar zo en zijn Europeanen en Amerikanen in essentie niet zo verschillend? Hoogleraren eigentijdse geschiedenis Doeko Bosscher en internationale betrekkingen Peter Volten trekken lessen uit het verleden en richten het vizier op de toekomst: 'Europa en Amerika kunnen niet zonder elkaar.'

Amerika en Europa samen aan het roer

Terwijl de Europese Unie vergadering na vergadering belegt om tien nieuwe lidstaten liefdevol in de armen te sluiten, krikt Amerika het budget voor defensie op en stuurt opnieuw een paar marineschepen naar de Golf. Een uitgebalanceerde combinatie van beide strategieën, zorg voor eigen veiligheid en zorg voor de internationale orde, is volgens hoogleraren Bosscher en Volten de sleutel tot een succesvol buitenlands politiek beleid. In vredetijd moet een natie niet vergeten zijn wapenarsenaal op peil te houden, maar in tijd van oorlog moet hetzelfde land bereid blijven de diplomatieke weg te volgen. Zodra één van beide factoren ontbreekt, gaat het mis.

Pijlers

Amerika heeft het diplomatieke pad goeddeels verlaten, althans in het Midden-Oosten. De neoconservatieve regering Bush is zich zeer bewust van de macht die de Verenigde Staten bezitten en zegt dat oorlog de enige manier is om vrede te 'maken'. In deze strategie komen twee van de pijlers naar boven die Amerika sinds de onafhankelijkheidsverklaring nooit uit het oog is verloren: idealisme en de maakbaarheid van een samenleving. Bosscher: 'Amerika is ontstaan in een soort reageerbuis en het is altijd een land geweest dat ook de rest van de wereld in een reageerbuis wil stoppen. Een paar dingen erbij, even schudden en dan komt er iets moois uit.' Het moois is in dit geval een maatschappij waarin iedereen in vrijheid zijn eigen geluk kan nastreven, voor andersdenkenden is geen plaats. Dat is onder andere terug te zien in het strafrechtstelsel en het buitenlands beleid van de VS.

Wie zich weigert te voegen naar de Amerikaanse idealen wordt niet gezien als slachtoffer, maar als misdadiger. En wat een crimineel binnenlands te wachten staat, kan een land dat de VS onwettig is ook verwachten: terechtstelling en veroordeling, soms met harde hand.

Europese stabiliteit

Europa kiest een andere strategie. Sinds de Tweede Wereldoorlog is volgens Volten een nieuwe episode aangebroken na een heel lange periode van oorlog, 'want we waren bepaald geen lieve jongens op dit continent'. De Europese gedachte is er één van stabiliteit langs politieke, economische en maatschappelijke weg. 'Dat is wat we uitstralen, het is een deel van onze cultuur geworden en een buitengewoon groot succes.' Europa is pluriform in cultuur, in geloof en in geografie. Juist dóór deze verschillen is een tolerante democratie de enige overlevingsstrategie.

Zowel de Europese als de Amerikaanse houding is liberaal. Ze wortelen beide in de Verlichting, daarover bestaat volgens de wetenschappers geen twijfel. Waarom dan toch zo'n groot verschil in opvattingen? Het heeft te maken met de achterliggende geschiedenis die Europa wél heeft en Amerika niet. De Amerikanen begonnen rond 1630 met een schone lei. In 1776 zetten de toenmalige bewoners de klokken nog eens gelijk met de onafhankelijkheidsverklaring en daarmee werd een volledig nieuw land geboren. Een land waarin kwaad simpelweg niet wordt getolereerd. Bosscher: 'Wie het kwaad toch wil introduceren, wordt simpelweg een kopje kleiner gemaakt.'

Europa torst de geschiedenis wél mee. In Amerikaanse ogen mogelijk een blok aan het been, maar volgens Bosscher beter omschreven als een 'openstapeling van buitengewoon nuttige lessen'. Eén ervan is dat gevaar van alle tijden is en dat je daarmee moet leren leven. Een ander is dat je risico's beter kunt minimaliseren dan ze proberen uit te roeien.

Met deze verklaring in het achterhoofd is het verschil in aanpak van het internationale terrorisme eenvoudig te verklaren. Amerika schrikt van terroristen, ziet dat het kwetsbaar is en zal het idee en ideaal dat het onkwetsbaar is koste wat het kost willen herstellen. Zo wordt de oorlog in Irak in de ogen van Amerikanen geen aanvalsoorlog, maar een verdedigingsoorlog. Europeanen voeren sinds 1957 een heel andere strijd. Van geweld of opstandig gedrag schrikken ze niet, dat is immers van alle tijden. De vraag is alleen hoe iedereen aan het eind van de dag tevreden huiswaarts kan keren, met een bevredigend

► PETER VOLTEN EN
DOEKO BOSSCHER

Dezelfde wortels, een andere moraal

compromis op zak. Aan deze vreedzame aanpak kleeft één nadeel, vindt Volten: 'We doen erg weinig aan geopolitiek en we zijn dan ook niet in staat om onze eigen broek op te houden qua machtsontwikkeling. In het oosten hebben we heel grote belangen, bijvoorbeeld om ervoor te zorgen dat onze auto blijft draaien. Maar als we zelf iets moeten opknappen, dan zijn we daartoe absoluut niet in staat.'

Religie

Naast economische belangen wordt religieus fundamentalisme door velen gezien als een serieuze bedreiging voor de wereldvrede. Volgens de wetenschappers wordt dit fenomeen echter overschat en verschillen Amerika en Europa op dit punt niet veel van elkaar. Geloof is vooral een individuele bron van inspiratie, geen politieke factor van belang. In Europa is de angst voor de toetreding van het Islamitische Turkije enigszins overtrokken, omdat kerk en staat wel degelijk gescheiden zijn en blijven. In Amerika wordt al sinds de eerste dagen alles met een christenfundamentalistisch sausje overgoten, maar ook hier gaat het om woorden die niet doordringen tot het hoogste politieke niveau. Gevaar voor de samenleving zal het oprispende fundamentalisme volgens Volten niet opleveren, want uiteindelijk neemt ieder weldenkend mens er afstand van: 'De tijd waarin een meisje dat voortijdig zwanger werd op de mestkar door Staphorst werd gereden ligt niet heel ver achter ons. Toch hebben we daar radicaal mee gebroken. Theocratie legt uiteindelijk het loodje, mensen hebben er steeds minder behoefte aan als middel om zich te wapenen tegen modernisering.'

De modernisering gaat door en Europa speelt daarin een cruciale rol, denkt Bosscher: 'We moeten accepteren dat Europa en Amerika elkaar steeds nodig hebben. We zitten samen op een tandem, de ene keer stuurt de een, de andere keer de ander. Diplomatiek kan Europa in komende tientallen jaren een brug vormen tussen het extreem denkende Amerika en dat deel van de wereld waar crises zich afspelen: het Midden-Oosten.'

Voorlopig lijken de continenten in hun denkwijze ver uit elkaar te liggen. Volten hoopt op verbetering na de regeerperiode Bush, maar heeft zijn reserves: 'We moeten oppassen dat we niet alles aan Bush en zijn kornuiten ophangen. De gedachten die deze regering heeft, worden breed gedragen, ook buiten de beweging van het neoconservatisme en new christian right.'

Bosscher vestigt zijn hoop juist op die mensen buiten het Witte Huis: 'De tegenstanders van het huidige Amerikaanse beleid zitten naar adem te happen en zoeken ergens houvast. Als ze weer aan het woord komen, zal opnieuw blijken hoe veranderlijk Amerika is. In de VS krijgt een nieuwe regering het politieke krediet om radicaal nieuw beleid in te zetten.'

► TEKST SANDER KOENEN

► FOTO'S ELMER SPAARGAREN EN REUTERS/WFA

Sprekers Voorjaarsdiner

► **Bosscher en Volten waren op 15 april de sprekers in Deventer op het Voorjaarsdiner 2004. Ook in Amsterdam, Den Bosch, Leeuwarden en Groningen zorgden 'Groningse' academici, tussen de gangen door, voor voordrachten die leidden tot geestdriftige discussies. Inhoud, ambiance en natuurlijk de sociale en culinaire aspecten vormen samen een aantrekkelijk geheel en inmiddels een beproefde formule. De animo onder alumni om aan te schuiven bij dit jaarlijks terugkerend evenement was dan ook weer groot.**

Reünie Welzijnsvraagstukken Leeuwarden

In de jaren '70 startte de Friese vestiging van de RUG: subfaculteit Sociale Wetenschappen Leeuwarden (SSWL) opende in 1976 de deuren. In samenwerking met de Agogische Academie Friesland werd het Sociaal Hoger Onderwijs Friesland gevormd. Doelstelling was een interdisciplinair sociaal wetenschappelijke benadering van 'welzijnsvraagstukken' én een samenwerking tussen HBO en universiteit. Zo'n 150 jaar na de opheffing van de Hogeschool van Franeker leek een nieuwe Friese universiteit te ontstaan. Helaas werd in de jaren '80 de SSWL gesloten als gevolg van taakverdeling en concentratie bij de universiteiten. De SSWL afgestudeerden hebben een intensieve experimentele studietijd met elkaar meegemaakt; maar sindsdien is er geen ontmoetingspunt meer. Velen vervullen nu (sleutel)functies in welzijn, gezondheidszorg, wetenschap of kunst, of zijn werkzaam in een eigen bedrijf.

Tijd voor een reünie, uiteraard in Leeuwarden, voor ontmoeting en creatieve uitwisseling van ervaringen in welzijn. De band 'Roodfonk' zal (eenmalig?) geheergeroepeerd worden en er zal voldoende tijd zijn voor bijpraten. Beoogde datum is zaterdag 13 november 2004. Er is echter geen adressenbestand van afgestudeerden en oud-docenten SSWL. Noteer de datum, maar geef vooral je adresgegevens en telefoonnummer door, als ook van diegenen die je nog meer kent. Zie ook: www.reunie-sswl.nl

► **EELCO DAMEN**

DAMEN-MOOREN@HOME.NL

► **PETER SWINKELS**

PSWINKELS@ALMEERSE-THEATERS.NL

► **TON GROOT HAAR**

T.GROOTHAAR@GROOTHAAR-ORTH.NL

'Groningers zullen ons vooral kennen van Swingin' Groningen en Noorderzon, waarvoor we de muziek verzorgen,' vertelt alumnus Eduard Heyning. Heyning is directeur van het Noorder Muziek Centrum, dat in Noord-Nederland op verschillende gebieden aan de weg timmert. Heyning organiseert dit jaar voor de derde keer de Muzikale Zomer, dat van 16 juli t/m 8 augustus een muziekprogramma biedt op sfeervolle locaties in Noord-Nederland en -Duitsland. Met de RUG onderhoudt Heyning nog steeds contact. 'Wij faciliteren de bachelor-masteropleiding Kunsten, Cultuur en Media en bieden stageplaatsen aan. Daarnaast organiseren we van tijd tot tijd samen concerten.'

'De Muzikale Zomer vind je alleen in het Noorden'

Het programma van de Muzikale Zomer is veelzijdig, al zal de rockliefhebber niet aan zijn of haar trekken komen. 'We bedienen een doelgroep van overwegend vijftigplussers, dus voor grote PA's (geluidsmengpanelen) is geen plaats, maar verder houden we het zo breed mogelijk. Klassiek, jazz en folk, uitgevoerd door zowel lokale helden als internationale beroemdheden. De keuze van de muziek hangt overigens ook af van de locatie', zegt Heyning. 'Garnwerd is bijvoorbeeld een dorp met een traditie in de jazz; dus wat ligt meer voor de hand dan daar een jazzconcert plaatsen?' Samenhang is een leidraad en behalve op muzikaal gebied valt er voor de bezoeker ook anderszins volop te genieten. Behalve 23 concerten in Duitsland en 14 in Nederland omvat het programma diners, exposities, stadswandelingen etcetera. 'De nadruk ligt op complete arrangementen, inclusief muziek, een cultureel interessante omgeving en culinaire verfijning.' En als men een voorstelling over de grens wil bijwonen, hoeft dat geen problemen op te leveren. 'Wij nemen het vervoer voor onze rekening.'

Samenwerking

De samenwerking met de aangrenzende Duitse regio Ostfriesland, die de basis is van de Muzikale Zomer, ontstond door toeval. Heyning was aanwezig bij een optreden van zijn echtgenote, de concertpianiste Irina Osetskaya in Duitsland. Daar beviel het concept van de Musikalischer Sommer hem zo, dat hij besloot het festival, dat in Duitsland al twintig jaar wordt gevierd, naar Groningen te halen. 'In Groningen was het in de zomer een beetje een doodse boel,' licht Heyning toe. 'Groningers zijn veel te bescheiden; er gebeurde hier lang niet zoveel als je zou verwachten. Het ontbreekt hier immers bepaald niet aan cultuur en intellect.'

Zowel de Provincie Groningen als de grensoverschrijdende Eems Dollard Regio zag wel wat in Heynings plannen en kwam met subsidie over de brug. Twee jaar geleden ging de Muzikale Zomer officieel van start. 'De internationale organisatie is inmiddels uitgegroeid tot een hecht geheel, met één artistieke leiding, een gezamenlijk programma en een centrale kaartverkoop.' Succes liet niet lang op zich wachten. 'Wij verkopen bijna alles uit,' stelt Heyning droogjes vast. 'Reserveren is beslist noodzakelijk,' zegt Heyning, 'want het gaat steeds om betrekkelijk kleine gelegenheden, van 40 tot maximaal 200 zitplaatsen. Belangstellenden kunnen voor meer informatie op internet terecht op www.muzikalezomer.nl of via tel. (050) 313 46 18.

► TEKST MICHEL VAN DER ENT

Eduard Heyning (1957) studeerde Geschiedenis en Mediaevistiek aan de RUG en daarna saxofoon en klassieke muziek aan het Conservatorium Groningen. Zijn muziekstudie rondde hij cum laude af en Heyning koos voor een loopbaan in de muziek. Directeur van evenementenbureau en impresariaat het Noorder Muziek Centrum is hij sinds 1995.

Dromen van een grote stap voorwaarts

ANDREA DE WINTER EN
TINEKE OLDEHINKEL

Waarom worden mensen ziek? Waarom functioneert de een prima in moeilijke omstandigheden en de ander slecht in een prima situatie? We weten het niet. Natuurlijk, er zijn al vele aanwijzingen gevonden, talloze verbanden tussen dit chemische stofje en die aandoening. Maar hoe het precies werkt, weten we niet. De onderzoekers van TRAILS volgen ruim tweeduizend kinderen vijftien jaar lang. Projectleidster Andrea de Winter en onderzoekster Tineke Oldehinkel dromen van een echte stap vooruit.

In een apart lokaaltje van talloze scholen in Noord-Nederland zitten elke twee jaar kinderen te blokken. Ze vullen vragenlijsten in, lange vragenlijsten. Met soms moeilijke vragen. Want wat moet je antwoorden als 13-jarige, wanneer een onderzoeker vraagt: 'Heb je wel eens een vuurtje gestookt?' Of: 'Proberen je ouders je te helpen en te begrijpen als je verdrietig bent?'

Toch geven ze die antwoorden en, geloven de onderzoekers, ze antwoorden ook naar waarheid. Want de vragenlijsten blijven geheim, ze worden alleen gebruikt door de onderzoekers. 'Alleen als het echt niet anders kan, dan gaan we ermee naar ouders of vertrouwensarts', zegt Tineke Oldehinkel. Ze werkt bij de vakgroep psychiatrie aan de RUG, de universiteit waar het zenuwcentrum van het onderzoek is gevestigd en is een van de TRAILS-onderzoekers. 'En dan nog wordt het eerst besproken in de groep en met het kind. De kinderen weten dat en vertrouwen erop.'

Vuurtje stoken

Het is de enige manier om de antwoorden te verkrijgen die essentieel zijn voor het TRAILS-onderzoek. Een vraag over vuurtje stoken valt onder 'regelovertredend gedrag'. Als je wilt weten welke kinderen, wanneer 'rottigheid' gaan uithalen, dan moeten ze eerlijk zijn. Maar je wilt ook weten in welke omstandigheden zo'n kind leeft.

'TRAILS volgt vijftien jaar lang het wel en wee van duizenden kinderen'

Tot nu toe loopt het project op rolletjes. De deelnemende kinderen zijn geprikt uit de bevolkingsregisters van Groningen, Leeuwarden, Assen, Dantumadeel en Winschoten. Niet voor niets noordelijke gemeenten. 'Kinderen uit het noorden van het land hebben wat homogener erfelijke eigenschappen', zegt Oldehinkel. 'Er wonen hier relatief veel families al generaties lang. Dat is nuttig voor TRAILS, waarbij we in de toekomst ook naar erfelijke aspecten willen kijken.'

Behoorlijk wat

Bijna 3000 ouders werden in 2001 aangeschreven en gevraagd om deel te nemen en 76 procent reageerde positief. Een hoog percentage, zegt projectleidster Andrea de Winter. 'En we vroegen behoorlijk wat. Bij de eerste meting wilden we een heel breed beeld hebben.'

De onderzoekers spraken met ouders en leerkrachten over het karakter van het kind, hoe het zijn tijd doorbracht en over ingrijpende zaken als zwangerschap en geboorte. Ook de klasgenoten van de participanten werden ondervraagd. 'Op die manier krijg je heel waardevolle informatie over het kind in de groep', zegt Oldehinkel. 'Ouders hebben een gekleurde bril. Leerkrachten letten weer op andere dingen. Vooral de informatie van klasgenoten gaf een heel mooi beeld.' De kinderen zelf moesten vragenlijsten invullen, computertaakjes doen en allerlei fysieke metingen ondergaan. Alles met elkaar kostte hun dat wel 7 tot 8 uur. Maar klagen deden ze niet. 'Volgens mij vonden ze het wel leuk', zegt De Winter. 'Ze mochten daarna nog tekeningen maken, of een verhaaltje schrijven. Daar zaten hele leuke reacties tussen.' Een voordeel is natuurlijk dat het allemaal onder schooltijd kan. De onderzoekers zijn dan ook erg dankbaar voor de medewerking die ze krijgen. Niet alleen ouders en kinderen geven geduldig hun tijd. Ook de scholen doen hun best het onderzoek mogelijk te maken. De onderzoekers op hun beurt verrassen de participanten met een speeltje, zoals een minuscuul, strak vormgegeven radiootje. Ze

sturen kaartjes tegen de vakantie en houden iedereen op de hoogte met een nieuwsbrief. Het gevolg is dat nu de tweede meting bijna achter de rug is, de onderzoeksgroep praktisch compleet blijft. 'Er zijn maar vier of vijf echte afvallers', zegt De Winter tevreden. TRAILS is nog jong. De tweede meting is net achter de rug en de gegevens zijn nog niet verwerkt. Toch hebben de onderzoekers al een paar interessante gegevens gevonden. Zo konden ze de trend van groeiend overgewicht onder kinderen bevestigen. Dertien procent kinderen uit de eerste meting bleek te zwaar. 'Om daar meer over te weten te komen, hebben we tijdens de tweede meting vragen opgenomen over de leefstijl van de kinderen', zegt De Winter. Ook bleek dat deze kinderen minder zelfvertrouwen hebben.

Pesters en slachtoffers

Er waren ook andere boeiende punten. Zoals verwacht bleken in de onderzoeksgroepen pesters en slachtoffers van pesten te zitten. Maar er was ook een groep die zowel slachtoffer als dader was. En deze groep bleek op veel punten het slechtste af. Ze hadden een moeilijker karakter en ook hun schoolprestaties waren minder. Het zijn maar eerste, kleine resultaten. Maar onderwijskundigen en medici kijken nu al met grote interesse toe. 'Dat is het mooie', zegt De Winter. 'Het onderzoek is heel relevant. Onze droom is een echte stap vooruit te maken. Iets wezenlijks toevoegen aan de wetenschappelijke kennis. Dit onderzoek heeft de potentie dat te kunnen doen.' Daarnaast heeft ook elke onderzoeker zijn eigen, persoonlijke droom. Zo zou Oldehinkel dolgraag de TRAILS-kinderen in het lab halen en kijken hoe ze fysiek reageren op stress. 'Als sommigen dan heel sterk reageren en je kunt dat koppelen aan stress in het werkelijke leven... Dat zou ik héél graag onderzoeken.'

► TEKST CHRISTIEN BOOMSMA

► FOTO ELMER SPAARGAREN

TRAILS

TRAILS is een grootscheeps langlopend, medisch onderzoek. Ruim 2200 jongeren uit het noorden van Nederland worden gevolgd van hun elfde tot hun 25e jaar. Gedurende die periode worden gegevens verzameld over hun ontwikkeling. Iedere twee jaar meten onderzoekers zaken als lichaamsgewicht, lengte en lichamelijke gezondheid. Extra aandacht gaat naar de emotionele ontwikkeling. Zijn de kinderen evenwichtig en sociaal? Hoe functioneren ze in de groep? Vertonen ze agressief gedrag of juist niet? Ruim 24 onderzoekers van verschillende disciplines en verschillende universiteiten nemen deel aan het

onderzoek, maar het zwaartepunt ligt bij de RUG. Psychologen werken samen met biologen; psychiaters met sociologen. Door over een zo langdurige periode veel verschillende gegevens te verzamelen, willen de onderzoekers achterhalen op welke manier kinderen zich ontwikkelen en welke mechanismen daarbij een rol spelen. Waarom blijft het ene kind gezond en het andere niet? Waarom ontwikkelt het ene kind een depressie en het andere niet? Door deze vragen te beantwoorden, hopen de mensen van TRAILS risicogroepen aan te kunnen wijzen, zodat deze in de toekomst beter kunnen worden geholpen.

Met dank aan de chemiestudenten

▲ HANS WIJNBERG

De universiteit krijgt een mooi museumpaviljoen. En één van de zaaltjes krijgt een extra mooie inrichting. Hans Wijnberg, emeritus hoogleraar organische chemie, betaalde het complete meubilair van de 'Hans Wijnbergzaal'. Cadeautje.

Hij ging persoonlijk mee om het meubilair uit te kiezen. Een cadeau voor de universiteit waar hij 27 jaar lang hoogleraar was, moet immers goed zijn. De verkoper had een uur uitgetrokken, om de bestelling van duizenden euro's te begeleiden. 'Hij wilde rondlopen en ons kopjes koffie geven en zo', zegt Wijnberg. 'Maar ja, uiteindelijk zijn die stoelen allemaal hetzelfde. Ik was in drie minuten klaar.'

Mooie stevige stoelen zijn het; maar niet te zwaar, want je moet ze kunnen verplaatsen. Hetzelfde geldt voor de tafels. Zo kan de zaal als comfortabele college- én vergaderzaal dienen. En dat was hard nodig, vond Wijnberg.

'Dit is een rijke universiteit', zegt hij. 'We hebben goede hoogleraren. De gebouwen zien er goed uit. Zelfs de tuinen worden redelijk onderhouden. Het enige wat ze niet schijnen te kunnen, is het bouwen van een goede collegezaal.' Vroeger, in 1912, lukte het wel. De zaal aan Bloemsingel 10 werd toen gebouwd: een amfitheater met goed licht en voldoende ruimte. Jaren voldeed die zaal. Maar nu? Wijnberg volgde een lezing over Nietzsche in de Offerhauszaal. Een ramp, vond hij. Harde bankjes, slecht geluid en de dia's waren niet te zien. Als cursist bij het Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) maakt hij het vaker mee. Na twee uur college doet alles zeer. 'En bedenk dan dat studenten daar tien tot vijftien uur per wéék zitten!' Geen goed visitekaartje, vindt hij. 'Een slechte zaal verpest de sfeer.'

Dus besloot hij zelf iets te doen. Misschien is het omdat hij opgroeide in Amerika. In 1939 vertrok hij met zijn tweelingbroer naar de VS. Zijn ouders zag hij nooit meer, die stierven in een concentratiekamp. Wijnberg bleef overzee, werd officier in het leger en studeerde er. 'De mooiste tijd van mijn leven', noemt hij zijn tijd op de Cornell University. Zijn alma mater mag nog ieder jaar een schenking van de alumnus verwachten.

Nederlanders zijn dat niet zo gewend. Wijnberg begrijpt dat wel. In Amerika komen de studenten uit het hele land. Hun hele leven speelt zich af op de campus. Niemand gaat in het weekend naar huis met een zak wasgoed. 'Je bent veel nauwer met elkaar en de universiteit verbonden.' Die band verdwijnt niet zomaar en is bovendien noodzakelijk. Want in Amerika zijn 200 van de 250 universiteiten privé. Ze zijn afhankelijk van giften. 'In Nederland betaalt de staat. Dus waarom zou jij dat doen?'

Een deel van Wijnberg bleef altijd Amerikaan. Misschien is ook dit cadeau een deel van die Amerikaanse mentaliteit. 'Ik wil de RUG bedanken voor een fantastische tijd. Ik had goede collega's, kon doen wat ik wilde en kreeg altijd alle steun. En ook de studenten. Tenslotte waren zij degenen die het werk deden.'

Daarom komt er ook een dankbordje bij de zaal. 'Met dank aan alle chemiestudenten van 1960-1987'.

► TEKST CHRISTIEN BOOMSMA

► FOTO ELMER SPAARGAREN

Omissie

De prachtige foto die de vorige *Broerstraat 5* (maart 2004) sierde, is gemaakt door de huisfotograaf van Galili Dance, Karel Zwaneveld.

Rectificatie

Per abuis stond de oratie van prof.dr. F. Abbas aangekondigd voor 8 mei 2004. Deze heeft echter een maand later, op 8 juni, plaats gehad.

👤 BIJ HET GEDICHT VAN C.O. JELLEMA

Poëziewandeling 18 juni

Een van de culturele lustrumactiviteiten is de poëziewandeling op vrijdag 18 juni. Tijdens deze wandeling dragen dichters hun gedicht voor op de plek die zij beschreven in de lustrumbundel *Poëtisch Academisch Groningen*. De wandeling voert langs en door gebouwen, via trappen, torentjes, grafzerken en werkkamers binnen de universiteit. De wandeling start om 11.00, 14.00 en 17.00 uur vanaf het Universiteitsmuseum aan de Broerstraat 4. Kaarten zijn gratis af te halen bij de RUG-winkel, Oude Kijk in 't Jatstraat 39. *Poëtisch Academisch Groningen een wandeling in gedichten*, ISBN 90 77487 07 7, uitgeverij kleine Uil, is ook te koop in de RUG-winkel à € 12,50. Alumni die de alumnidag bezoeken, krijgen de bundel gratis.

➤ FOTO JEAN-PAUL YSKA

ANTE PORTAM

Selectie aan de poort is aan de orde van de dag. Voor numerus-fixusstudies kan de faculteit al voor een deel haar studenten zelf kiezen. De officiële kreet is 'lot in eigen hand'. Die eigen hand is niet van de student, zoals je geneigd zou zijn te denken; de eigenrichting is voorbehouden aan de faculteit. De kreet is onderdeel van de paternalistische restauratie die ons ook het 'bindend studieadvies' heeft gebracht. Kortom, intellectueel gesproken waden we hier in een poel des verderfs. Daarin loop ik al een tijdje rond met een hoogst constructieve gedachte over het toelatingsprobleem, dus vooruit met de geit. Dat is de idolsformule: laat de aspirant-studenten instemmen door hun klasgenoten en lagere-klassertjes op het VWO, althans voorzover in het bezit van een gsm. En denk nu niet meteen haha, geintje, want ik meen dit best wel serieus.

Al vanaf het begin ben ik tegen selectie op cijfers geweest, dus eigenlijk ook tegen gewogen loting. Hoe meer IQ, hoe meer technocratie. Onze gezondheidszorg raakt volledig ingemetseld in apparaten, pillen en bijbehorende economische prikkels. Als onze dokters eenvoudigen van geest waren, hadden ze daar allang een rel tegen geschopt. Maar nee, daar zijn ze te rationalistisch voor, en dat komt doordat we ze al dertig jaar lang op IQ hebben geselecteerd.

Ik wil daarentegen gewoon een professionele dokter. Dat is er eentje die dingen op hun beloop laat als het even kan. Ik hoef geen kenniseconomie-product dat mijn gezondheid probeert te maximaliseren op de manier van de homo economicus, en die vindt dat gezondheid het hoogste goed is. Dokters moeten een beetje vertrouwen inboezemen, gebaseerd op een mate van wijsheid. Zo kom ik dus op idols. Vertrouwen is een kwestie van instemming. Als puntje bij paaltje komt, kunnen ze op het VWO verdomd kritisch zijn. De beste van de klas krijgt een ticket voor zuivere wiskunde, maar ze zal aan andere eisen moeten voldoen voor de geneeskunst. Een beetje aardig zijn bijvoorbeeld, maar ook weer niet te. Hoe meer ik erover nadenk, hoe meer ik dat experiment wel eens zou willen zien.

wkb.hofstee.gr

Lustrum kortingsbon RUG-Winkel

In de RUG-winkel van de universiteit is een groot assortiment aan promotie-artikelen en relatiegeschenken met RUG-logo te koop. Met name de sweat-shirts en andere textielproducten zijn zeer gewild.

In de lustrumperiode kunt u in de winkel ook terecht voor toegangskaarten voor het gala en het festival en voor het lustrumboek *RUG en regio* en de lustrum poëziebundel *Poëtisch Academisch Groningen*.

RUG-Winkel

Oude Kijk in 't Jatstraat 39
9712 EB Groningen
tel: (050) 363 27 00
e-mail: rugwinkel@bureau.rug.nl
website: <http://www.rug.nl/winkel>

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag: 09.00 – 17.00 uur Zaterdag: 13.00 – 17.00 uur
Vakantieperiodes: dinsdag t/m vrijdag van 09.00 – 17.00 uur

Met onderstaande kortingsbon krijgt u het enige echte RUG lustrum T-shirt voor geen € 13,95 maar voor slechts € 9,95. Het T-shirt is leverbaar in rood en blauw en in maat S, M, L, XL en XXL.

Stuur deze bon in een gefrankeerde envelop naar de RUG-Winkel en maak het bedrag over op rekeningnummer 60.90.55.828, o.v.v. RUG-Winkel, lustrum T-shirt. Na ontvangst van uw overmaking sturen wij u het T-shirt toe.

KORTINGSBON

Ja, ik wil _____ x het enige echte lustrum T-shirt bestellen!

Kleur	Maat
_____ x rood	_____ x S
_____ x blauw	_____ x M
	_____ x L
	_____ x XL
	_____ x XXL

Naam _____

Straat en huisnummer _____

Postcode en woonplaats _____

VARIA

RUG-alumnipas

Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat kortingen biedt op diverse diensten van de RUG en andere instanties. Zoals sporten bij de ACLO, een postacademische cursus volgen of een avondje genieten van het Noord-Nederlands Orkest. En, niet te vergeten 10% korting op artikelen in de RUG-winkel. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Voor meer informatie

Bezoek onze website: www.rug.nl/alumni
Bestel de brochure (met aanvraagformulier):
Tel. (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
E-mail alumni@bureau.rug.nl

Lustrumboek

De universiteit en de noordelijke regio zijn ondenkbaar zonder elkaar. Maar hoe verhouden zij zich nu eigenlijk precies? Onder redactie van de historici Maarten Duijvendak en Pim Kooij zoeken Groningse universitaire auteurs naar het antwoord op deze vraag in een boek dat het waard is ter ere van het lustrumfeest te verschijnen. *RUG en regio, balans van een buitengewone band. Rijksuniversiteit Groningen en Noord-Nederland* is de titel van een bundel studies over de balans tussen vraag en aanbod van de universiteit en de noordelijke regio, zowel op politiek, sociaal, economisch als cultureel gebied.

RUG en Regio, Balans van een buitengewone band. Rijksuniversiteit Groningen en Noord-Nederland, red. M.G.J. Duijvendak en P. Kooij (292 blz) verschijnt 23 juni 2004. Deze lustrumpublicatie is voor € 14,95 te koop in de RUG-Winkel, Oude Kijk in 't Jatstraat 39 of te bestellen door overmaking van dit bedrag op rek.nr. 60.90.55.828 o.v.v. RUG inzake RUG-Winkel 'Lustrumboek'.

Het 78e lustrum van de universiteit staat voor de deur. Met een spannend programma, vindt zowel lustrumcoördinator Elly Jonker als commissievoorzitter Hub Hermans. 'Over Grenzen' biedt voor elk wat wils. Van Wim T. Schippers tot Galili Dance. Van een internationale fietstocht tot Trijntje Oosterhuis op het Broerplein. Zelfs Venus helpt een handje mee.

Spannend lustrum met Venus en Trijntje Oosterhuis

Het zijn spannende dagen, de laatste weken voor het lustrum. In het gloednieuwe museum paviļjoen lopen bouwvakkers en kunstenaars elkaar in de weg. De organisatoren vragen zich angstig af of alles wel op tijd klaar komt. Want 5 juni start de tentoonstelling van Wim T. Schippers in het nieuwe museum en honderden belangstellenden willen zien wat het enfant terrible van kunst en wetenschap tot stand bracht met voorwerpen uit universitaire depots. 'Failure is not an option.' 'Je moet vertrouwen hebben', zegt voorzitter Hub Hermans van de lustrumcommissie. 'Je kunt je zorgen maken, maar helpen doet dat niet.' Lustrumcoördinator Elly Jonker zegt enigszins gespannen: 'Het móet gewoon lukken.'

De tentoonstelling van Wim T. Schippers is een paradepaardje. Toch is het maar één van de vele activiteiten die de organisatoren in juni op de rails zetten. In het Academiegebouw wordt een gala georganiseerd voor 2000 medewerkers, studenten en alumni. Met jazz in de Spiegelzaal, een ballroom in de Aula en dj's in de kantines. En dresscode. Het eindfeest op de Grote Markt, met Close Act, moet 15000 mensen trekken: een cadeautje van de RUG aan de stad. Speciale lustrumvoorstellingen van Galili Dance kunnen 150 mensen per avond verstouwen. Het Groninger Studenten Toneel zo'n 450. En er komen 800 kinderen naar het kinderfeest, waar de kleintjes springen op een springkussen, een workshop streetdance volgen of tandpasta maken in een chemisch lab. Bij het slotfestival in het Academiekwartier, met onder meer Trijntje Oosterhuis, worden 9000 mensen verwacht. Zelfs de planeet Venus, die precies in de lustrummaand voor de zon langs schuift, vond een plekje in het programma. Op 8 juni staan er telescopen voor het Academiegebouw om met tientallen mensen de 'overgang' te bekijken.

Als de universiteit haar lustrum viert dan moet dat groot. Jonker verbaast zich nog altijd over het enthousiasme dat ze ontmoet. 'De RUG heeft heel veel uitstraling', zegt ze. Bovendien zijn mensen bereid hun best te doen. 'Neem nou Galili Dance. Er moest gerepeteerd worden op Hemelvaartsdag. Dat is een soort heilige dag. "Dat kan nóóit", werd er gezegd, "maar we gaan het proberen." Het kon dus wel.' De kop van het lustrum is er overigens al af. Want op diezelfde Hemelvaartsdag liep Jonker mee met de lustrumloop tijdens de Nacht van Groningen. Ze overbrugde 10,5 kilometer in een knappe tijd van 53 minuten. Ook Hermans is als voorzitter voortdurend van de partij: Alleen bij de zeiltocht van RUG-vlaggeschip Nicolaas Mulerius naar Greetsiel, moet hij verstek laten gaan. De organisatie kan hem niet zo lang missen dat hij de 75 deelnemers aan een fietstocht vanaf Wrocław daar kan ophalen. Voorlopig kijkt hij dus uit naar al die andere dingen waar hij wél bij kan zijn. Al moet er nog veel gebeuren. Jonker: 'Slapeloze nachten? Ja, ik lig wel eens een half nachtje wakker. Het wordt erg spannend.'

► TEKST
CHRISTIEN BOOMSMA
► FOTO
ELMER SPAARGAREN

Groningen, de stad 'waarin' – volgens Rutger Kopland – 'je al die jaren kwam en ging, door altijd zon, altijd regen, altijd wind'. De stad waarin u de zo bijzondere en bepalende jaren als student aan de universiteit doorbracht; aan een universiteit die al 390 jaar deze betekenis voor generaties studenten vervult. Op 25 en 26 juni kunt u weer even terug om de banden met universiteit, faculteit en stad aan te halen; tijdens de lustrum-dagen die speciaal voor alumni georganiseerd zijn. Laat u 's ochtends rondleiden door universiteit en stad, 's middags verrassen door uw eigen faculteit en beleef op vrijdagavond het lustrum-festival.

VRIJDAG 25 EN ZATERDAG 26 JUNI

PROGRAMMA LUSTRUM ALUMNIDAGEN

OGHTENDPROGRAMMA

10.00 uur

ontvangst door rector magnificus Frans Swarts in het Academiegebouw aan de Broerstraat 5.

11.00 – 12.00 uur

keuze uit drie rondleidingen door kenners:

- 1 Academiegebouw, met speciale aandacht voor de portretgalerij, door historicus Franck Smit
- 2 Universiteitsmuseum, zojuist verbouwd en uitgebreid en de lustrumtentoonstelling van gastconservator Wim T. Schippers, door directeur/conservator van het Universiteitsmuseum Rolf ter Sluis.
- 3 Stadswandeling, onder andere theologische faculteit in het oude Gerechtsgebouw en de oude Hortus bij de faculteit PPSW, door sociaal geograaf Jan Dekker

MIDDAGPROGRAMMA

Hierna volgt een zeer beknopt overzicht van de facultaire alumni-activiteiten tijdens de middag (ook beperkt toegankelijk voor andere alumni). Uitgebreidere informatie vindt u op www.overgrenzen.nu of genoemde andere websites.

VRIJDAG 25 JUNI FACULTAIRE ALUMNIDAGEN

GODGELEERDHEID EN GODSDIENST- WETENSCHAP

12.00 uur

lunchconcert

➤ *Martinikerk*

13.30 – 18.00 uur

lezingen, Jan Luth speelt Bach op orgel en receptie.

➤ *Doopsgezinde kerk, Oude Boteringestraat 33*

Informatie

d.t.vos@theol.rug.nl of m.f.lurvink@theol.rug.nl, tel. (050) 363 80 17. Zie ook: www.rug.nl/theol/informatievoor/alumni/

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

12.30 – 17.30 uur

lunch, lezingen, patiëntencollege door tutoren en borrel.

➤ *Antonius Deusinglaan 1*

Kosten

Leden Antonius Deusingh € 5,-, niet-leden € 10,-

Informatie

Ingrid Trouw, alumni@med.rug.nl

TANDHEELKUNDE EN MONDHYGIËNE

13.30 – 18.00 uur

vier lezingen over 'ontwikkelingen in de mondzorg', opening 'alumnimuur' en receptie

➤ *Antonius Deusinglaan 1*

Informatie

Frieda Cnossen, f.h.cnossen@med.rug.nl

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

13.30 – 18.15 uur

presentaties 'Economie/Econometrie gestudeerd en nu werkzaam als...'

➤ *Zernikecomplex, ZG 15*

Informatie

drs. Annemiek Koning, a.j.koning@eco.rug.nl

Opgave

(s.v.p. met jaar van afstuderen): Wilma Mellens-Wessels, w.mellens-wessels@eco.rug.nl, Postbus 800, 9700 AV Groningen

PPSW (zie ook onder zaterdag)

Sociologie, Groninger Sociologen

16.00 uur

Lezing en oprichtingsborrel Groninger Sociologen

➤ *Hortus PPSW*

Informatie

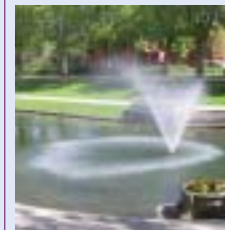
www.groningersociologen.nl onder 'contact'

Kunstmatige intelligentie, Axon

Demonstratie robot en lezing over incident-detectie

Informatie

Maaïke Schweers, 06-45392180, axon@ai.rug.nl

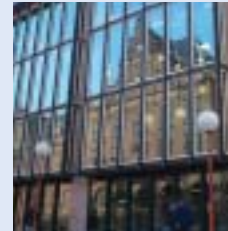
| RUG 390 JAAR | LUSTRUM 2004 |

Over Grenzen

RUG

ZATERDAG 26 JUNI

FACULTAIRE ALUMNIDAGEN

RECHTSGELEERDHEID

13.00 – 19.00 uur
lezingen over 'Recht en Europa', borrel en buffet
➤ *Harmoniecomplex, zaal H 14.014*

Kosten
€ 30,- (inclusief thee, borrel en buffet)

Informatie
www.rug.nl/rechten/informatieVoor/alumni/activiteitenvooralumni/

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

11.00 uur
faculteitsbrede rondleiding door het oude chemische lab aan de Bloemsingel.

14.00 – 18.00 uur
programma's voor Natuurkunde, Scheikunde, Sterrenkunde, Informatica en Wiskunde
➤ *Zernikecomplex*

14.00 – 18.00 uur
programma voor Farmacie
➤ *Ant. Deusinglaan 1*

Informatie
Theo Jurriëns,
t.a.jurriëns@fwn.rug.nl

Biologie

12.30 uur
lunch, symposium 'De zeven zonden – hebzucht in de biologie', borrel, diner en feest
➤ *Biologisch Centrum, Haren*

Kosten
GBC leden € 25,-, niet GBC leden € 50,- (inclusief borrel, diner en feest)

Aanmelding
www.gbc-online.nl/alumni

Informatie
Marjan van Meerloo:
Alumni@gbc-online.nl

LETTEREN

Algemeen

16.00 – 18.00 uur
Borrel voor alle letteren alumni
➤ *Harmoniecomplex, Weberfoyer*

De meeste Letteren-programma's staan hieronder globaal beschreven. De plaatsaanduidingen zijn onder voorbehoud. Houdt ook de website bij; informatie over Mediaevistiek en Algemene Taalwetenschappen komt bijvoorbeeld nog.

Informatie
www.overgrenzen.nu

Communicatie- en Informatiewetenschappen (CIW), Columnni

14.00 – 20.30 uur
Drie workshops, waaronder Storytelling en Zintuigelijk Communiseren, en diner
➤ *Harmoniecomplex 12.007, 12.013 of restaurant De Keuk&, Poelestraat 39-41 (workshop Zintuigelijk Communiseren en diner)*

Kosten
Voor leden: workshops gratis, wijn- en spijsproeven € 10,-, diner € 30,-

Voor niet-leden: één workshop € 10,-, twee workshops € 15,-, wijn- en spijsproeven € 25,-, diner € 30,-.

Informatie
www.columnni.nl

Aanmelding
columnni@columnni.nl

Duitse Taal en Cultuur

13.00 – 16.00 uur
Twee lezingen, onder andere over Heimat-vertriebene, eventueel gezamenlijk eten.
➤ *Harmoniecomplex, 12.018*

Aanmelding
Aanmelding voor programma niet nodig, voor diner vóór 19 juni bij ek.de.vries@home.nl

Engelse Taal en Cultuur

13.30 – 16.00 uur
Lezing met aansluitende discussie
➤ *Harmoniecomplex, 12.030*

Aanmelding
J.P.M.Jansen@let.rug.nl

Griekse en Latijnse Taal en Cultuur, Zephyros

13.30 – 16.00 uur
Feestelijke jaarvergadering en twee colleges
➤ *Oude Boteringestraat 23*

Aanmelding
zephyros@let.rug.nl

Finoegriscle Talen en Culturen

10.00 uur
Divers lezingenprogramma en diner
➤ *Harmoniecomplex 12.019*

Aanmelding
Hoogkorkea@hotmail.com

Internationale Organisatie en Internationale Betrekkingen (IO/IB)

13.30 – 16.00 uur
Alumnidebat en Beste Jaargang Aller Tijden quiz
➤ *Universiteitstheater*

Aanmelding
Aanmelding via lustrumwebsite, www.overgrenzen.nu

Kunst- en Architectuurgeschiedenis

13.30 – 16.00 uur
Ontvangst, college en presentaties over studieopzet en studievereniging Meander
➤ *Oude Boteringestraat 34*

Aanmelding
h.n.b.ridderbos@let.rug.nl

Nederlandse Taal en Cultuur

13.30 – 16.00 uur
Divers lezingenprogramma, waaronder een lezing over schrijven en schrijfvaardigheid
➤ *Harmoniecomplex 12.012*

Aanmelding
Cnl@let.rug.nl

Romaanse Talen en Culturen, Romanesque

13.00 – 17.30 uur
Argentijnse tango, presentaties en workshops
➤ *zie hoofdingang Harmoniecomplex 18.30 uur diner in restaurant &zo, Poelestraat 53/55*

Informatie en opgave
ericavanlente@hotmail.com of tel. (050) 5734042 of 06-19142904.

ZATERDAG 26 JUNI (VERVOLG)

FACULTAIRE ALUMNIDAGEN

PPSW (zie ook onder vrijdag)

Psychologie

13.00 – 17.30 uur
presentaties, rondleidingen, 'heel veel pauze', terugblik emeriti-hoogleraren Betto Deelman en Wim Hofstee en borrel
➤ *Heymansgebouw, Grote Kruisstraat*

Kosten

€ 15,- (incl. koffie/thee en borrel)

Opgave

(met jaar van aankomst): tot 18 juni, bij Gert Visser, g.visser@ppsw.rug.nl; tel. (050) 363 6365/6

WIJSBEGEERTE

14.00 – 18.00 uur
drie interactieve lezingen en borrel
➤ *A-weg 30*

Aanmelding

tel. (050) 363 6161, secret@philos.rug.nl

RUIMTELIJKE WETENSCHAPPEN

Geen activiteiten

BEDRIJFSKUNDE

13.00 – 18.00 uur
Managementgame (ook voor andere alumni) en borrel.
➤ *Zernike/WSN-gebouw, Landleven 5*

Kosten

€ 25,-

Opgave

biec@bdk.rug.nl, tel. (050) 363 7098

AANMELDING

Voor de volledige facultaire programma's: zie www.overgrenzen.nu of eventueel tel. (050) 363 46 84 (kantoor tijden). Alumni die zich aanmelden voor één van de programma-onderdelen krijgen op de alumnidag de lustrumbundel *Poëtisch Academisch Groningen* cadeau.

WEEKENDARRANGEMENT

Voor alumni die ver weg wonen, of die er een weekend Groningen van willen maken, is een speciaal weekendarrangement samengesteld. Zie de website www.overgrenzen.nu of het maartnummer van *Broerstraat 5*.

LUSTRUMFESTIVAL

Op vrijdagavond 25 juni barst het Lustrumfestival los.
Toegangskarten: voorverkoop via de website € 5,-; ter plekke aan de kassa € 7,50.

ALUMNUS

Waarheen je ging, naar wat voor verre oorden,
en wat het lot voor je in petto had,
het gaf niet, als je dit maar niet vergat:
de naald van het kompas wijst naar het noorden.

Wie die zich op dit doornig levenspad
aan tegenspoed of wederzakers stoorde,
zolang hij in zijn hart nog altijd hoorde
de beiaard van de toren in de stad?

En wat het vreemd bestaan ons nu en later
te bieden heeft, of (vaker) van ons claimt,
die stem klinkt mettertijd steeds obstinater.

Want waar je verder ook van raakt vervreemd,
je blijft kind van Stad en Alma Mater,
of je nu dicht, of duurzaam onderneemt.

Jean Pierre Rawie

Sporteconomie: niet alleen gedegen

RUUD KONING

Ruud Koning is de eerste hoogleraar sporteconomie in Nederland. Een vakgebied met veel potentie voor zowel economie als samenleving. En nee, het gaat niet alleen over voetbal, al is Koning een trouw bezoeker van het Oosterparkstadion.

Over aandacht heeft Ruud Koning niet te klagen. *De Volkskrant*, *Trouw*, het *Financieel Dagblad*, *NRC*, allemaal wisten ze hem te vinden na zijn benoeming tot bijzonder hoogleraar sporteconomie van Nederland. Ook uit de sportwereld volgden reacties, onder meer van sportkoepel NOC*NSF. Voor Koning is het duidelijk: 'Het heeft duidelijk een snaar geraakt.' Hij zit vol ideeën. Zo komt er volgend jaar een Algemeen Vormend Vak sporteconomie dat openstaat voor studenten uit alle richtingen.

Op termijn ziet hij wel meer onderwijsmogelijkheden, bijvoorbeeld als er *majors* en *minors* aangeboden gaan worden. Een minor sportwetenschappen is aantrekkelijk, liefst in samenwerking met disciplines zoals bewegingswetenschappen. Koning beschouwt zijn benoeming als erkenning van het economisch onderzoek dat al jaren lang vanuit Groningen gedaan wordt naar sportonderwerpen. Onderwerpen te over inmiddels: van het thuisvoordeel bij bijvoorbeeld schaatswedstrijden tot het meten van

maar ook sexy

het effect van een rode kaart op de prestaties van een voetbalelftal. De gebruikte economische modellen doen het goed, zowel in de pers als in gerenommeerde wetenschappelijke bladen. Koning is best trots op die bijzondere combinatie in de doorgaans droge getallenwereld van zijn vak: onderzoek dat zowel gedegen is als enigszins 'sexy'.

Vrije tijd

Niemand zal betwisten dat het nuttig is om een kosten-baten analyse te maken van enorme evenementen als de Olympische Spelen – 'die arme Grieken hebben een sterk oplopend begrotingstekort, mede omdat niemand kon voorzien dat de veiligheid na elf september 2001 zo'n onbetaalbare post worden zou'. En ook zal het grote publiek het ongetwijfeld leuk en aantrekkelijk vinden om voorgerekend te krijgen welk voetballand de grootste kans heeft om 'Portugal 2004' te winnen. Maar behalve aardig 'leesvoer' voor de gemiddelde oranjefan levert het doorlichten van clubprestaties en landenteams ook inzichten op waar clubs, trainers en bonden hun voordeel mee kunnen doen.

Sport, kortom, is toe aan een systematische economenblik. In de almaar welvarender wordende Nederlandse samenleving wordt sporten economisch steeds belangrijker. Er is meer geld beschikbaar voor de vrije tijd en mensen vinden het in toenemende mate belangrijk dat die tijd bewegend besteed wordt. Becijferde het Centraal Bureau voor de Statistiek in 1992 de totale waarde van de breedtesport nog op € 1,7 miljard, acht jaar later was dat gestegen tot liefst 2,6 miljard. Ter vergelijking: de totale supermarktsector vertegenwoordigt een waarde van ongeveer 21,7 miljard. 'De sport zit dus op tien procent daarvan. Dat is een fors bedrag en het groeit.' En nog is het plafond niet in zicht. Denk bijvoorbeeld aan de expansie die de golfsport de laatste jaren doormaakt. Of de blijvende groei van 'snelle' sportbeoefening als squash en fitness. Gedegen onderzoek naar zulke trends en de achterliggende motieven van de sportende burger kan belangrijke inzichten en

adviezen opleveren voor onder andere lokale overheden. Zo acht Koning investeren in de aanleg van publieke zwembaden, tennisbanen en fitnesszalen nu verstandiger dan in meer traditionele sporthallen.

Ook voorziet hij een groei van de private sportsector. Particuliere clubs met een beperkte toegankelijkheid. Naar het voorbeeld van golf is die constructie ook bij zwembaden verre van denkbeeldig. 'Gezien het gedonder met overlast in de zwembaden in de Randstad zou het me niet verbazen als er snel zulke private baden gaan komen. Een groep bemiddelden legt een bad aan en bepaalt vervolgens wie erin mag. Dat principe is heel eenvoudig eigenlijk.'

Betaald voetbal

Maar die nuchtere blik op sport belooft niet per definitie 'leuk' nieuws of advies voor de sector zelf. In Emmen leverde zijn oordeel over de toekomst van de Eerste Divisie van het betaald voetbal hem in april nog een hoop boegeroep op van aanhangers van de lokale BVO (betaald voetbal organisatie). Die toekomst is er in zijn ogen namelijk niet. 'Ik denk dus dat de eerste divisie over tien jaar niet meer bestaat zoals wij haar kennen.' Hij voorspelt dat die competitie ten onder zal gaan aan de concurrentie van het enorme aanbod van voetbal van hoog niveau op televisie. 'Het is als met de komst van cd's en het concertgebouw in je eigen stad. Nu de perfecte kwaliteit van muziek onbeperkt duplicerbaar is, willen we eigenlijk ook alleen dat zien, en horen, wat net zo goed is.' Ook hebben mensen domweg minder tijd over voor een paar uur stadion. 'Die opoffering wordt moeilijker en moeilijker.' Om maar niet eens te beginnen over de beperkte mate waarin 'het product' betaald voetbal in een dunbevolkte regio als Drenthe afgezet kan worden.

Economische analyse zou nieuw sportbeleid prima kunnen ondersteunen. En zeker juist daar waar economisch belang – en dus risico – toeneemt. Kijk naar de gemeentes die flinke sommen gemeenschapsgeld steken in stadions voor voetbalclubs. Maar wat wanneer Vitesse

daadwerkelijk degradeert? Dan zit de groot-aandeelhouder van het Gelredome straks wel met een Eerste Divisieclub als huurder. Geconfronteerd met zulke ernstige gevolgen is het wellicht beter andere vragen op te werpen. Of degradatie als fenomeen nog wel zo wenselijk is bijvoorbeeld? Het verleent misschien extra charme en drama aan de competitie, maar kan het echt niet anders?

Ontslag trainer

Daarnaast is het goed om bepaalde mythes in de sport door te prikken door nuchter de cijfers te laten spreken. Dat het voetbalelftal met een man minder nog best goede kansen zou hebben bijvoorbeeld, of het vermeende louterende effect van het ontslag van een trainer na een slechte reeks. Koning kon er geen enkele aanwijzing voor vinden.

Koning lacht als het EK ter sprake komt, het Europese kampioenschap voetballen dat vanaf half juni drie weken lang miljoenen Europeanen aan de buis kluistert. Wie er dan gaat winnen? Tja, 'Groningen' bouwt modellen, maar is geen orakel. Het voorspellende rekenmodel is gebaseerd op de prestaties van de deelnemende landen in de afgelopen jaren en bevat vele dagen aan complex programmeerwerk. Maar één ding is zeker: geen enkele EK-ganger kan bij voorbaat gerust zijn, zo klein zijn de verschillen. 'Frankrijk heeft bijvoorbeeld een achttien procent kans op prolongatie van de titel. Landen daarachter komen uit op kansen van zestien en vijftien procent. Maar denk erom: er blijft dus een kans van liefst twee en tachtig procent dat het 'les bleus' niet lukt!' En dus zit Koning in juni gewoon geboeid voor de buis: want na al dat rekenwerk blijft er nog genoeg onzekerheid over voor de liefhebber.

► TEKST JAN BLAAUW

► FOTO ELMER SPAARGAREN

Stelling

‘De zorgvuldig uitgevoerde rituele handelingen die André Kuipers en zijn mede-astronauten in navolging van Joeri Gagarin vlak voor de lancering van de Sojoez verrichtten, illustreren dat het geloof van de mens in de moderne techniek niet onbegrensd is.’
(Mirjam de Baar, theologie, promotie 27 mei 2004)

► FOTO ELINE KOERS

(Als winnares van RUG-krakers 2004 – een kennisquiz voor middelbare scholieren – mocht Eline mee naar de lancering van André Kuipers in Baikonoer, Kazachstan.)

Concert Gica

Studentenkoor Gica uit Groningen geeft op 24 juni 2004 een groot concert in de St Josephkerk aan de Radesingel in Groningen. Uitgevoerd wordt de Petite Messe Solennelle van Rossini, een prachtig stuk voor koor, vier solisten, vleugel en Frans harmonium. Dirigent is Geert Jan van Beijeren Bergen Henegouwen.

Oproep lustrum Tennisvereniging Veracket

Tennisvereniging Veracket viert dit jaar haar eerste lustrum na de fusie in 1999 van TC Veracket en ORIOL. De lustrumcommissie is op zoek naar oud-leden van deze studententennisverenigingen uit Groningen, die werden opgericht in respectievelijk 1967 en 1962. Het lustrum vindt plaats op 7, 8 en 9 oktober 2004. Meer informatie op www.veracket.nl/~lustrum of mail sccie@veracket.nl.

Geert Dales (52)

► sinds 1 mei van dit jaar burgemeester van Leeuwarden, daarvoor wethouder van Amsterdam
► studeerde rechten van 1969 tot 1976
► speciale plek: kasteel Breedenborg in Warffum (herbouwd na de brand in 1982)

De Breedenborg in Warffum

Groningen. Universiteit. Maar ook talloze straten, huizen, bruggen, pleinen en niet te vergeten: een prachtig en weids ommeland. Bekende oud-RUG-studenten vertellen over hun speciale plek.

Ain Wondre Stad

'Naast mijn studie leidde ik een volstrekt ander leven. Ik zat in zaken, met een goede vriend van mij die medicijnen studeerde. Van alles hebben we gedaan. We zaten in de autohandel, de taxiwereld, de meubels. Op een dag gingen we zelfs verzekeringspolissen verkopen, wat ontzettend goed liep. We hebben ook nog langdurig in Oostenrijk gezeten, in de reisleiding. Ik herinner me nog dat we daar busexcursies organiseerden. Op zondag vroegen we een toeslag van vijftig procent. Zeiden wij dat dat kwam omdat de bus dan duurder was, terwijl die juist goedkoper was die dag.

Mijn ouders gaven mij een bescheiden toeslag. Maar ik verdiende met mijn handel zelf een veelvoud daarvan. Ik gaf echter nog veel meer uit. Als mijn vriend en ik moesten bespreken hoe de zaken ervoor stonden gingen we bijvoorbeeld naar kasteel Breedenborg in Warffum. Ik geloof dat het is afgebrand, maar in die tijd was dat een fantastisch restaurant. Ver boven ons niveau zaten we daar dan, keurig in het pak, te eten en te drinken.

We gingen erheen in een Austin Westminster, een auto waarmee we ons eens in natura hadden laten uitbetalen voor werkzaamheden. Leren bekleding, eikenhouten tafeltjes met een gat waar een glas in paste. Zwart. Absoluut een dienstauto. Achter het stuur zat een student die we zo gek hadden gekregen ons daar voor een habbekrats naartoe te rijden.

Later hebben we de Austin voor heel veel geld verkocht aan de eigenaar van hotel Van der Werff op Schiermonnikoog.'

► TEKST ELLIS ELLENBROEK

► FOTO FOTEGRO, EGBERT DE BOER

Directeur Friesland Bank Age Offringa wil volgbaar blijven

‘Tom Poes, verzin

PROMINENTE
RUG-ALUMNI
OVER LEIDER-
SCHAP

Wat maakt iemand tot een goed leider? Hoe behoort het leiderschap eruit te zien? ‘Oud-Groningers’ geven hun visie en vertellen ook in welke mate zij schatplichtig zijn aan de alma mater.

DE GRONINGSE
STEMPEL

een list'

Age Offringa (54) is in 1978 begonnen als directie-assistent bij de Friesland Bank en, na een lange carrière, daar sinds 1997 voorzitter van de Raad van Bestuur. Naast zijn voorzitterschap is hij honorair consul van de bondsrepubliek Duitsland en bestuurslid van het Ubbo Emmius Fonds van de RUG.

Ik heb in Groningen twee studies gedaan, eerst Economie als regulier student en daarna, toen ik al bij de Friesland Bank werkte, Rechten. Waarom die tweede studie? Ik kwam tot de conclusie dat mijn Economie studie vooral veel theoretische bagage had opgeleverd, zoals macro-economische modellen, waar ik in de praktijk van mijn werk weinig mee kon. Vandaar die juridische studie. Als geboren Fries heb ik wel iets met de Groningse mentaliteit: kort-om-de-hoek, soms bot maar altijd no-nonsense. In de Boteringestraat voel ik me thuis. Vroeger zat daar de Economische faculteit, maar ook een muziek-instituut waar ik vaak LP's draaide. Nu kom ik er voor het Ubbo Emmius Fonds.

Koers: zelfstandigheid

Wat ik vind van de identiteit van de RUG? Ik heb natuurlijk weinig vergelijkingsmateriaal. Maar als ik kijk naar de Erasmus, dan is dat duidelijk een universiteit die gericht is op het 'zaken doen', terwijl Groningen zich als een 'klassieke' universiteit met brede vorming profileert.

Ik hoop dat die brede academische vorming ook in mij is terug te zien. Het gaat niet om de 'skills', maar wezenlijk is de mentaliteit om complexe vraagstukken vanuit meerdere invalshoeken te kunnen zien. Dat is de kern van een academische opleiding: een creatief denkvermogen. Ik ben een verklaard voorstander van deze missie, als universiteiten op HBO-niveau gaan opereren betekent dat een verarming van het opleidingsaanbod. Juist daar, in dat creatieve vermogen, zit voor mij de essentie van leiderschap. Binnen banken wordt vaak zeer orthodox gedacht. Bankieren is nu eenmaal een op traditie gebaseerd vak.

"Tom Poes, verzin een list" probeer ik er aan

toe te voegen. Het afwijken van de gebruikelijke paden biedt een geweldig concurrentieel voordeel tegenover de grote banken met massa en schaalgrootte. Kunnen we het niet uit de massa halen, dan moeten we onze 'brains' gebruiken. Orthodoxie en creativiteit vormen elkaars cruciale tegenwichten. In de jaren negentig werd van de Friesland Bank verwacht dat wij ons zouden aansluiten bij een grote marktpartij. Topadviseurs, ook mensen die hier veel over de vloer kwamen,

'In creatief vermogen zit voor mij de essentie van leiderschap'

propageerden dat. Wij namen een ander vertrekpunt: als iedereen in koor roept 'we gaan naar links' dan gaan wij naar rechts. Onze koers was: zelfstandigheid en dat blijkt achteraf een uitstekende inschatting te zijn geweest.

Volgbaar blijven

Dat is ons kapitaal: onze eigen cultuur. We gaan voor dwarse oplossingen, heel consistent, ook als het even tegenzit. We geloven in de menselijke maat en willen niet met de massa meerrenen. Klanten herkennen dat. Ik ben tevreden. Je ziet bij een kleinere instelling sneller resultaat van je werk. Dat maakt het overzichtelijk en inspirerend. Mijn opa was 'hoofd eener lagere school' en dat lesgeven zit in onze genen verankerd. Met jonge mensen optrekken, ze iets leren, dat vind ik leuk. Wat ik zelf te leren heb? Niet te snel gaan, af en toe achterom kijken. Volgbaar blijven. Maar wat ik vooral wil leren: beter piano spelen.

► TEKST

CHRIS GIEBELS

► FOTO

ELMER SPAARGAREN

*Executive leergangen
over visie en leiderschap*

**DONDERDAG
28 OKTOBER 2004**
► Nationale Comenius
Leergang 16

**WOENSDAG
17 NOVEMBER 2004**
► Europese Comenius
Leergang 10

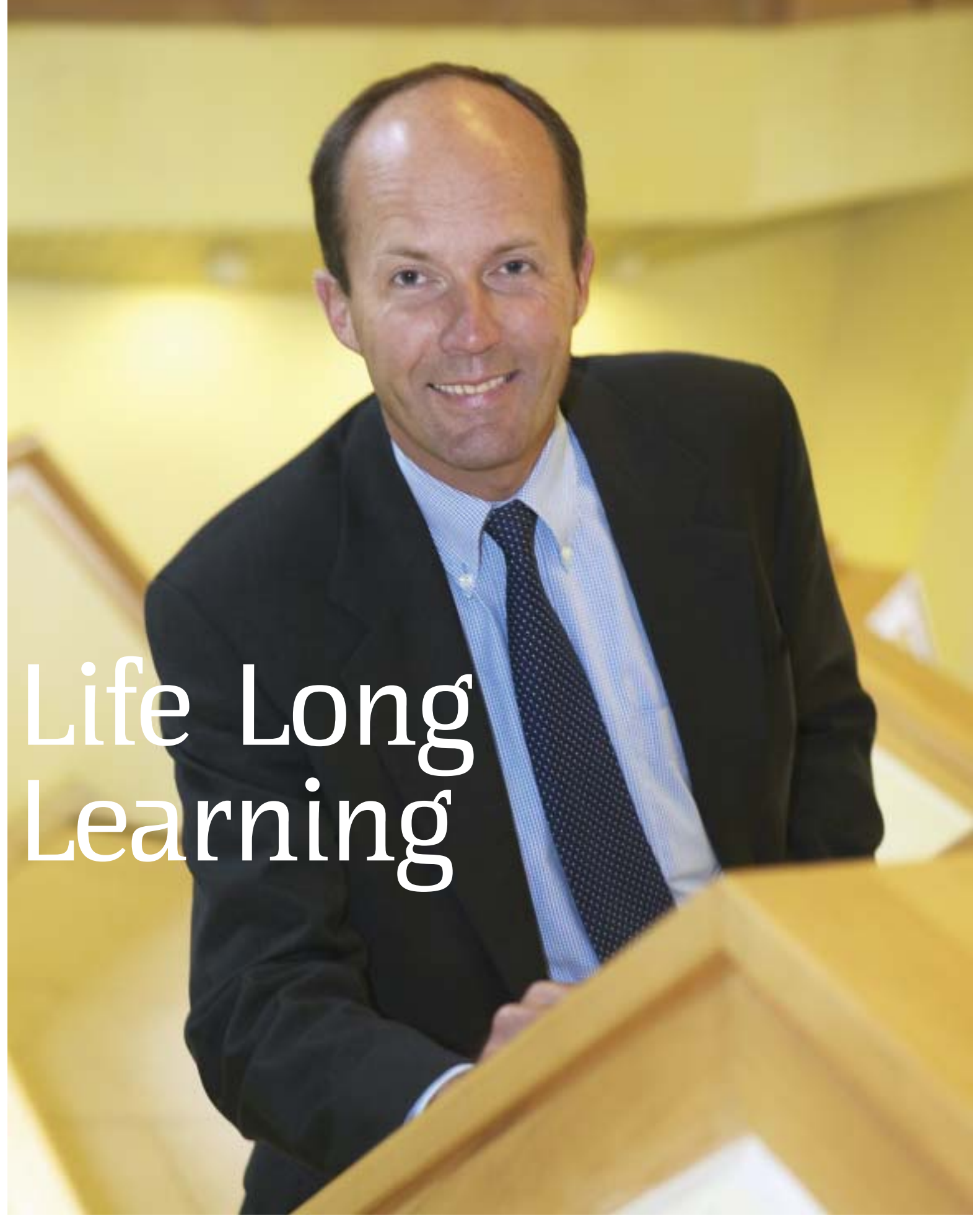
VOORJAAR 2005
► American Comenius
Course 2

**DONDERDAG
16 SEPTEMBER 2004**
► Informatiebijeenkomst
Comenius Leergangen

*Voor meer informatie, kunt u contact opnemen met
Sandra Roelen-Hendriks:
tel. (050) 316 22 23.*

Stelling: 'Dat vrouwen eerder in een depressie verzinken dan mannen is de prijs die zij betalen voor hun grotere sociale geneigdheid.' *Mattie Tops, medische wetenschappen 26 mei 2004*

Life Long Learning

Leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor continue ontwikkeling. AOG Contractonderwijs speelt hierop in door samen met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. RUG-alumni die zo'n opleiding hebben genoten, vertellen in deze rubriek over studeren, motivatie en carrière. Deze keer: Boele Olthof, Director Contractors, Building Materials & Infrastructure, ING Corporate Clients.

Dienstbaarheid, openheid en brede interesse vormen de rode draad in het leven van Boele Olthof. Is het niet paradoxaal dat Boele al 20 jaar bij ING werkzaam is? 'ING is een grote, brede en dynamische organisatie met veel mogelijkheden om je te blijven ontwikkelen,' legt Olthof uit. Elke drie tot vijf jaar vervult hij een andere functie, waarbij hij zijn wens om in het buitenland ervaring op te doen ook heeft kunnen verwezenlijken: vijf jaar heeft hij in Duitsland gewoond en gewerkt. En daarnaast kreeg hij de mogelijkheid om de Europese Comenius Leergang te volgen. Dit kwam voor Olthof op het juiste moment. 'Natuurlijk word je ook wel eens onrustig als je zolang bij een organisatie werkt,' geeft hij toe. 'Als je niet oppast ga je de werkzaamheden "automatisch" verrichten, vraag je je niet meer af waarom bepaalde dingen op die manier gedaan worden en wordt het denken erg eenzijdig gestimuleerd. Daar wilde ik voor waken. En dan is het juist ING die je daarbij helpt door je een leergang als Comenius aan te bieden.'

Voordat Olthof bij ING terecht kwam, heeft hij in Groningen van 1977 tot 1983 Nederlands Recht (Privaat- en Ondernemingsrecht) gestudeerd. 'De keus was voor mij Economie of Rechten, in ieder geval een studie die mij veel mogelijkheden kon bieden.' Tijdens zijn stage bij een advocaten-bureau ontdekte hij dat hij niet verder wilde in de advocatuur. 'Ik wilde het liefst een traineeship volgen bij een van de multinationals van Nederland. Het is ING geworden en gebleven.'

Vindicat en Simon van der Aa

'Waarom Groningen? Omdat het een mooie plek op aarde is.' In die tijd waren de wilde verkeersplannen van de rode wethouders een hot issue. 'Het was een novum in Nederland, waardoor heel Groningen op zijn kop lag. Van de ene op de andere dag mocht je niet meer met de auto rond de Grote Markt rijden. Dat kwam bij mij over als een soort Berlijnse Muur: mensen kunnen niet meer van links naar rechts, maar worden gedwongen een andere route te nemen.' Het mocht de

pret niet drukken. Vindicat en Simon van der Aa (Vereniging voor Strafrecht en Criminologie) hebben Olthof regelmatig mogen begroeten. Nu nog bezoekt hij bij tijd en wijle Vindicat voor de reünies. 'Het sfeertje is nog steeds hetzelfde en het bier smaakt nog even goed.' Na zijn traineeship heeft hij zich eerst op het kredietenvak gericht. Terug uit Duitsland kwam hij terecht bij Global Clients, waar hij zich bezighield met relatiemanagement van de top 100 grootste internationals van de wereld. Hier klom hij op van senior relationship manager tot lid van het managementteam. In die tijd vond de overname plaats van Barings, Investment Bank in Londen. Dit gaf een enorme push aan de commerciële activiteiten met de 'globals'. In zijn volgende functie werd Olthof verantwoordelijk voor Management Development van Barings.

Enorm geïnspireerd

In de tijd dat Olthof aan de Europese Comenius Leergang begon, was hij directeur van de Business School, de Corporate University, van ING. 'De Business School was opgezet voor de potentials binnen ING. Het ging om talent over de hele wereld dat we naar onze campus (een kasteel in Heemskerk) haalden om de programma's op het gebied van leiderschap, strategie en business te volgen.'

Zelf begon hij eind 2001 met de Europese Comenius Leergang. 'Een uniek programma qua opzet en inhoud. De verrassende sprekers en locaties hebben mij enorm geïnspireerd. Daarnaast heb ik de grote diversiteit aan mensen in onze groep als zeer bijzonder ervaren.' Hij is eigenlijk altijd op zoek geweest naar diversiteit. Er is meer 'rijkdom' dan wij denken en bij Comenius heeft hij dit bevestigd gekregen. En hoe. 'Je werd met zaken geconfronteerd waar je wel iets van af wist, maar waar de diepere kern aan ontbrak. Daar ging Comenius heel diep op door. De leergang geeft je mee dat je eigenlijk nog maar heel weinig weet en dat waarheid en wijsheid geen vaststaand iets is.' Inspirerende docenten als Johan Verstraeten (Wijsbegeerte, Universiteit

Leuven) die aan ieder woord een betekenis gaf en professor Löwe (Medische wetenschappen, Karls Universität Heidelberg) over leiderschap en identiteit zijn Olthof goed bijgebleven. Evenals de universiteiten in Bologna en Cambridge die ze aandeden. 'Het geeft toch een extra dimensie als je de materie kunt verbinden aan zo'n plek, met zijn sfeer van oudheid en wetenschap.'

Mede door de leergang is Olthof na gaan denken wat hij verder wilde. 'Wat is nu mijn drijfveer? Waaraan beleef ik plezier in mijn werk? In welke functie kan ik het beste presteren, zowel voor mijzelf als voor de organisatie? Deze vragen brachten mij tot een aantal kernwaarden van mijzelf. Dat heeft ertoe geleid dat ik van een staffunctie naar de business ben gegaan. Ik doe nu weer relatiemanagement. In die functie kan ik het beste uit mezelf halen en krijgt dienstbaarheid een goede plaats.' Dit wil niet zeggen dat zijn openheid en brede interesse zijn verdwenen, integendeel. 'Juist die rode draad in mijn leven laat mij op verschillende manieren naar de dingen kijken. Dit brengt zoveel rijkdom en die is onontbeerlijk in je dagelijks werk.'

➤ TEKST SOPHIE DE GRAAF

➤ FOTO BERT JANSSEN

POSTACADEMISCH ONDERWIJS

In samenwerking met de RUG bieden vier instituten postacademisch onderwijs aan:

- Academische Opleidingen Groningen
- Academie voor Management
- Comenius
- IBO het Instituut voor Bedrijfskunde

ORATIES EN AFSCHEIDSCOLLEGES

WISKUNDE EN NATUURWETEN- SCHAPPEN

8 juni 2004

► oratie prof.dr.
P. Barthel
Leeropdracht
Astrofysica van
actieve melkweg-
stelsels

29 juni 2004

► oratie prof.dr.
A.H.L.M. Pieters
Leeropdracht
geschiedenis der
farmacie

14 september 2004

► afscheidscollege
prof.dr. R.H. Drent
Leeropdracht
dierkunde

21 september 2004

► afscheidscollege
prof.dr. J.H. Teuben
Leeropdracht
anorganische
chemie

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

22 juni 2004

► oratie prof.dr.
B.H.R. Wolffenbuttel
Leeropdracht
endocrinologie en
stofwisselingsziekten

28 september 2004

► afscheidscollege
mw. prof.dr. B.
Meyboom-de Jong
Leeropdracht
huisartgeneeskunde

12 oktober 2004

► oratie prof.dr.
J.B.M. Kuks
Leeropdracht
onderwijs in de
medische weten-
schappen, i.h.b.
het onderwijs in de
neurologie

LETTEREN

7 september 2004

► oratie prof.dr.
F. Leemhuis
Leeropdracht
de Islam met
speciale aandacht
voor de Koran

BEDRIJFSKUNDE

5 oktober 2004,
(NB om 14.15 uur)

► oratie prof.dr.
H. Sol
Leeropdracht
businessengineering
& ICT

RECHTSGELEERD- HEID

5 oktober 2004

► oratie prof.mr.
S.H.M.A. Dumoulin
Leeropdracht
handelsrecht en
ondernemingsrecht

Wijzigingen voor-
behouden. Afscheids-
colleges beginnen
om 16.00 uur,
oraties om 16.15 uur.
Inlichtingen:
mw. I. Sibers,
tel. (050) 363 52 90.

HOOGLERAARPORTRETEN

Sinds haar stichting geeft de Groningse universiteit in het Academieggebouw plaats aan portretten van hoogleraren. Voortaan vindt u in iedere *Broerstraat 5* een serie recente aanwinsten.

Meer informatie en afbeeldingen

- nieuwe portretten na 2000: www.rug.nl/portrettengalerij
- alle portretten sinds 1614: www.rug.nl/museum

prof.dr. A. Blaauw
Sterrenkunde (1957–1981)
door J. Vliegiers

prof.dr. J.L. Bouma
Bedrijfseconomie (1966–1999)
door J. Asselbergs

prof.dr. J.L.H. Cluysenaer
Rechtsgeleerdheid (1959–1976)
door D. Kuiper

prof.dr. A.J. Dekker
Vaste stof fysica (1960–1984)
door C. Koekkoek

prof.dr. R.H. Drent
Dierkunde (1984–2002)
door C. Rodenberg

prof.dr.ir. J.C. Francken
Technische natuurkunde (1962–1984)
door G. Bögels

COLOFON

Begintende jaargang
Tweede nummer/juni 2004
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
alumni@bureau.rug.nl

Redactie

Hans Biemans
Lidy Bosker
Fenneke Colstee
Sophie de Graaf
Gert Gritter

Eindredactie

Fenneke Colstee

Internet

<http://www.rug.nl/alumni>

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Pre-press

Facilitair Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle
Oplage 52.000

Adresbestand

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Rijksuniversiteit Groningen

Alumnielaties RUG
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

Jacques Wallage, RUG-alumnus sociologie, is burgemeester van Groningen en lid van het College van Alumni van de RUG.

Wat heeft Jacques Wallage met het Eric Bleumink Fonds?

‘We zijn het hier heel gewoon gaan vinden, de kans om te studeren voor bijna iedereen die het wil en kan. Een groot goed. Talenten die tot ontwikkeling komen, daar profiteert niet alleen de student, maar de hele samenleving van. Wat ook gewoner wordt is dat studenten tijdens hun studie kennismaken met andere culturen in andere landen. Ook dit is een groot goed. We hebben ze nodig, mensen met een wijde blik en een groter “repertoire”. Mensen die in Europees of groter verband uit de voeten kunnen, maar ook mensen die dat wat ons eigen is op waarde kunnen schatten. Genoeg reden, lijkt mij, om het Eric Bleumink Fonds te steunen.’

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

EEN ZOMER LANG GENIETEN IN GRONINGEN

Ook deze zomer gaat er weer niets boven Groningen! De festivals Swingin' Groningen, De Muzikale Zomer en Noorderzon zorgen voor een bruisende culturele zomer. Kortom, genieten geblazen en reden genoeg om naar Groningen (terug) te komen!

SWINGIN' GRONINGEN

Van 28 juni tot en met 4 juli vormt de binnenstad van Groningen weer het podium voor het grootste gratis toegankelijke open-air festival van Noord-Nederland. Swingin' Groningen kent een brede programmering met voor elk wat wils, van rock tot salsa en van jazz tot hiphop. www.swingingroningen.nl

NOORDERZON

Dit inmiddels beroemde theater & crossoverfestival vormt hét culturele hoogtepunt van de Groningse zomer. De voorstellingen vinden van 19 t/m 29 augustus plaats in het Noorderplantsoen en op diverse locaties in de binnenstad. www.noorderzon.nl

DE MUZIKALE ZOMER

Dit grensoverschrijdend festival vindt plaats op prachtige culturele locaties in de provincies Groningen en Ostfriesland (Duitsland), zoals kasteeltjes en kerken. Tussen 16 juli en 8 augustus worden in totaal 35 concerten gegeven in combinatie met diner, exposities, excursies of lezingen. Het programma omvat kamermuziek, kamerjazz en volksmuziek. www.muzikalezomer.nl

De stad Groningen is makkelijk bereikbaar: voldoende parkeergarages in hartje binnenstad en met de trein tot aan het Groninger Museum. Meldt u aan voor de maandelijkse digitale nieuwsbrief op www.vvgroningen.nl

SPECIAAL ALUMNI-ARRANGEMENT

Boek een overnachting vanaf 45 euro p.p.:
(050) 313 57 13 of via de site
www.vvgroningen.nl (geldig t/m eind sept.)

ER GAAT NIETS BOVEN GRONINGEN

TANYA COMMANDEUR (34)

- **Studie** Romaanse talen en culturen 1989–1995
- **Werk** chef reportage Marie-Claire
- **Huis** 19e eeuws pand in hartje Rotterdam
- **Huishouden** met Rolf Westerhof (34), RUG-alumnus bedrijfseconomie, manager bij BP; Tess (1,5) en nummer twee op komst
- **Bruto maandsalaris** € 2900,- (4 dagen)

Ik dacht: als ik iets ga studeren dat bij me past, vind ik vanzelf ook een baan die bij me past. Aan het eind van mijn studie was ik daar minder zeker van. Ik begon te zwabberen. Van mijn onderwijsplannen was ik teruggekomen, ik dacht over het bedrijfsleven. Zo zat ik op een goeie dag bij Peugeot voor een sollicitatiegesprek. Directiesecretaresse. Het ging goed. Maar ik herinner me nog precies mijn stemming toen ik daarna, in de regen, op mijn deftige schoentjes buiten liep: Ik was niet blij! Directiesecretaresse, dat wás ik niet. Mijn moeder vroeg: “Tanya, wat wil je nou echt? Wat wil je vanuit je hart?” Toen zei ik: Schrijven voor tijdschriften en het allerliefst voor *Marie-Claire*. Op dat blad had ik al heel lang een abonnement. Ik ben enthousiast sollicitatiebrieven gaan schrijven naar allerlei tijdschriften. Het sloeg nergens op, ik had alleen maar een klein beetje ervaring opgedaan bij de Studentenkant, en ik kreeg dan ook afwijzing na afwijzing. Tot ik de redactie van *En France*, een blad over Frankrijk, liet weten dat ik vond dat er een culturele rubriek ontbrak. De volgende dag hing de hoofdredacteur aan de lijn: hadden zij ook net bedacht. Ik moest die rubriek maar gaan maken. Zo ging het balletje rollen. Ik deed een paar freelance klussen, viel in als redacteur bij *Top Santé*. Toen zat ik inmiddels al bij VNU en kon ik daar mooi op de borden kijken. En ja hoor, een functie bij *Marie-Claire*! Na vijf jaar eindredactie ben ik sinds een jaar chef reportage. Ik geef leiding aan de twee vaste redacteurs, de freelancers en meestal ook nog een stagiaire. Mijn Frans komt van pas bij overleg met het hoofdkantoor in Parijs. Maar ik moet zeggen dat die gesprekken meestal in het Engels gaan.’

RENSKE DIJKSTRA (29)

- **Studie** Romaanse talen en culturen 1993–1998
- **Werk** docent Frans aan de lerarenopleiding van Hogeschool Windesheim in Zwolle
- **Huis** eengezinswoning in Groningse wijk Buitenhof
- **Huishouden** met Jeroen Sanders (30), RUG-alumnus bedrijfskunde, manager bij Essent; Anna (2)
- **Bruto maandsalaris** € 1881,- (3 dagen)

Ze zeiden dat studeren een goede manier was om in de journalistiek te komen. Dus koos ik, na Nederlands overwogen te hebben, voor Romaanse talen en culturen. Beetje een impulsieve keuze, na een leuke vakantie in Frankrijk. Al snel merkte ik dat de journalistiek niks voor me was. Ik vind het leuk om te schrijven, maar niet als er morgen iets af moet zijn. Ik had daarna geen vastomlijnd toekomstplan. Ja, ik vond het leuk om mensen te zien groeien, zich te zien ontwikkelen. Daarom volgde ik de lerarenopleiding. En daarom oriënteerde ik me na mijn studie op het gaan geven van trainingen en coachingen. Uiteindelijk belde Randstad met een baan op het Nassaucollege in Assen. Voor 21 lesuren. Ik vond het wel fijn dat de keus toen voor mij was gemaakt. Het was een school met veel oudere mannelijke leerkrachten. Ik hoor nog een klas roepen “Hoi, we hebben een meisje voor Frans!” In het begin vond ik het moeilijk. Het was veel werk en ik vond het moeilijk dat van me af te zetten. In mijn achterhoofd spookten altijd de proefwerken die ik nog na moest kijken. Het eerste jaar hield het me ook erg bezig hoe ik me moest kleden. Ik trok degelijker dingen aan, geen al te korte rokjes en zo. Toch waren er wel eens jongetjes verliefd op me. Waar ik ook aan wennen moest, was om de dingen niet persoonlijk op te nemen. Als leerlingen een les niet leuk vonden of Frans stom, had dat niets met mij als persoon te maken. Hooguit met mij als docent. Gaandeweg werd ik professioneler in die dingen. Ik heb nog een paar jaar op een school in Stadskanaal gestaan. En sinds begin dit jaar geef ik les aan de lerarenopleiding in Zwolle. Ik leer mijn trucjes nu aan mensen die straks zelf voor de klas willen.’

De ene alumnus wist, toen het erop aan kwam, dat ze wilde schrijven voor tijdschriften. De andere vond journalistiek ook aantrekkelijk, maar deadlines minder fijn. Zij koos voor het onderwijs.

➤ TEKST
ELLIS ELLENBROEK
➤ FOTOGRAFIE
BERT JANSSEN